Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0266
(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter en mr. P.V. Remmerswaal, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 7 juni 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 31 maart 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden en wet- en regelgeving

Samenvatting

De consument heeft geklaagd over de buitenlandopslag die de bank op zijn betaalrekening heeft ingevoerd. De commissie is van oordeel dat geen sprake is van een onredelijk bezwaarlijk of oneerlijk beding. Het is niet gebleken dat de tariefverhoging naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is of dat de bank zich daarmee schuldig maakt aan discriminatie. De consument heeft onvoldoende feiten of omstandigheden aangevoerd die tot het oordeel kunnen leiden dat de bank heeft gehandeld in strijd met Europese regelgeving. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument woont in België en houdt onder meer een betaalrekening en een spaarrekening aan bij de bank. Hij beschikt niet over een betaalpas, maar wel over een spaarpas waarmee hij alleen bij geldautomaten van de bank geld kan opnemen. Met de spaarpas kan niet worden betaald in winkels.

Op de overeenkomst tussen partijen zijn de Voorwaarden Betaaldiensten Particulieren (hierna: de algemene voorwaarden) van toepassing.

2.2 Op 14 april 2021 heeft de bank de consument per brief bericht dat zij vanaf 1 juli 2021, naast het reguliere tarief voor het gebruik van de betaalrekening, een buitenlandopslag van € 2,- per maand in rekening gaat brengen voor de betaalrekening.

De klacht en vordering

2.3 De consument stelt dat het invoeren van de buitenlandopslag door de bank in strijd is met de richtlijnen van de Europese Unie die meebrengen dat klanten niet gediscrimineerd mogen worden op basis van hun woonplaats binnen de Europese Unie. Alle inwoners van de Europese Unie moeten gelijk worden behandeld. Bovendien heeft de bank hem eerder een betaalpas geweigerd vanwege zijn woonplaats. Daarom heeft hij alleen een spaarpas. Deze spaarpas heeft slechts beperkte mogelijkheden ten opzichte van de betaalpas. De consument betaalt daarom al hogere kosten dan andere afnemers van een basispakket. De consument vordert ongedaanmaking van de tariefverhoging.

Het verweer

2.4 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De commissie dient de vraag te beantwoorden of de bank een buitenlandopslag aan de consument in rekening mag brengen.

3.2 De bank beroept zich voor de buitenlandopslag op artikel 13.1 van de algemene voorwaarden. De commissie stelt, in overeenstemming met eerdere uitspraken, vast dat artikel 13.1 van de algemene voorwaarden niet oneerlijk noch onredelijk bezwaarlijk is als bedoeld in de Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en artikel 6:233 sub a van het Burgerlijk Wetboek.[1] Het gevolg daarvan is dat artikel 13.1 van de algemene voorwaarden van toepassing is op de relatie tussen de consument en de bank.

[1] Geschillencommissie Kifid, nrs. 2021-1016, 2022-0028.

3.3 Een beroep op een tussen partijen overeengekomen bevoegdheid (in dit geval de bevoegdheid tot het wijzigen van de algemene voorwaarden) kan volgens artikel 6:248 lid 2 BW niet slagen, als dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Gelet op de formulering van dit artikel dient de commissie de nodige terughoudendheid te hanteren bij de beoordeling of het beroep op het overeengekomen wijzigingsbeding al dan niet kan slagen.[2]

3.4 De commissie is van oordeel dat de tariefwijziging van de bank niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar geacht kan worden. De bank heeft toegelicht dat sprake is van stijgende kosten om aan de steeds strenger wordende lokale en internationale wet- en regelgeving te voldoen. Voor non-resident klanten zijn deze kosten gemiddeld hoger, aldus de bank. De bank heeft aangevoerd dat zij genoodzaakt is om deze hogere kosten nu (deels) aan de non-resident klanten door te berekenen en niet langer aan alle klanten. De hoogte van de opslag die de bank invoert is afhankelijk van door haar vastgestelde risicocategorieën.

3.5 De commissie is van oordeel dat de consument tegenover de onderbouwing van de bank niet voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat deze concrete wijziging naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De hoogte van de buitenlandtoeslag komt de commissie niet buitensporig voor. Dat de consument alleen over een spaarpas – en geen betaalpas – beschikt, waarmee hij niet van alle functionaliteiten gebruik kan maken en daarom naar verhouding al hogere kosten betaalt dan andere klanten, leidt niet tot een ander oordeel. Dat verandert immers niets aan de hogere kosten die de bank moet maken om aan wet- en regelgeving te kunnen blijven voldoen. De bank heeft bovendien opgemerkt dat zij niet inziet waarom de consument geen betaalpas zou mogen hebben.

3.6 Ten aanzien van de stelling van de consument dat tariefverhoging op basis van zijn woonplaats strijdig is met Europese regelgeving die discriminatie op basis van woonplaats verbiedt, overweegt de commissie het volgende. Op welke regelgeving de consument doelt, is door hem niet duidelijk gemaakt. De consument heeft naar het oordeel van de commissie ook geen feiten of omstandigheden aangedragen die tot het oordeel leiden dat de bank heeft gehandeld in strijd met Europese regelgeving.

[2] Zie Geschillencommissie Kifid, nrs. 2021-0151 en 2021-0218.

3.7 Voor zover de consument doelt op artikel 4:71f van de Wet op het financieel toezicht, overweegt de commissie dat in dat artikel is opgenomen dat banken die in Nederland betaalrekeningen aanbieden consumenten die legaal in de Europese Unie verblijven in de gelegenheid moeten stellen om een basisbetaalrekening aan te vragen en te gebruiken ongeacht nationaliteit of woonplaats. Naar het oordeel van de commissie staat deze bepaling niet aan de tariefverhoging in de weg. De consument wordt door de tariefverhoging niet beperkt in de mogelijkheid om een basisbetaalrekening aan te vragen of te gebruiken.

3.8 Verder is in de Algemene wet gelijke behandeling opgenomen in welke gevallen het is verboden om onderscheid te maken op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat. Het maken van onderscheid op basis van woonplaats is daarom in beginsel niet verboden. Dat de bank hiermee een verboden indirect onderscheid maakt is niet gesteld noch gebleken.

3.9 Ten slotte merkt de commissie op dat sprake is van discriminatie indien gelijke gevallen niet gelijk behandeld worden. De consument vergelijkt zijn situatie met die van klanten die in Nederland wonen. Omdat de consument zelf niet in Nederland woont, kan echter niet worden gesproken van een gelijk geval dat niet gelijk behandeld wordt. Uit de toelichting van de bank blijkt bovendien dat zij al haar klanten die zich in een bepaalde risicocategorie bevinden gelijk behandelt. Het is daarom niet gebleken dat sprake is van discriminatie.

3.10 De commissie concludeert dat de bank de buitenlandopslag aan de consument in rekening mag brengen. De klacht van de consument is ongegrond en zijn vordering zal daarom worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden en wet- en regelgeving

De Voorwaarden Betaaldiensten Particulieren

Artikel 13. Wijziging/beëindiging

13.1. Kan de bank de voorwaarden wijzigen? De bank kan de Voorwaarden Betaaldiensten en het Informatieblad Betaaldiensten wijzigen en aanvullen. Als de bank dat doet, laat de bank u dat minimaal twee maanden van tevoren weten. De wijziging en aanvulling gaan voor u gelden tenzij u de betaaldiensten opzegt en het gebruik ervan beëindigt voordat de wijziging ingaat.

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek

Artikel 6:233

Een beding in algemene voorwaarden is vernietigbaar

a. indien het, gelet op de aard en de overige inhoud van de overeenkomst, de wijze waarop de voorwaarden zijn tot stand gekomen, de wederzijds kenbare belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval, onredelijk bezwarend is voor de wederpartij; of
b. b. indien de gebruiker aan de wederpartij niet een redelijke mogelijkheid heeft geboden om van de algemene voorwaarden kennis te nemen.

Artikel 6:248

1 Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen overeengekomen rechtsgevolgen, maar ook die welke, naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien.

2 Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.

Wet op het financieel toezicht

Artikel 4:71f lid 1

1 Een bank die in Nederland betaalrekeningen aan consumenten aanbiedt, stelt consumenten die rechtmatig in de Europese Unie verblijven op verzoek in de gelegenheid een basisbetaalrekening in euro's aan te vragen en te gebruiken, ongeacht de nationaliteit of woonplaats van de consument en ongeacht enige andere grond als bedoeld in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Algemene wet gelijke behandeling

Artikel 1 lid 1

1 In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. onderscheid: direct en indirect onderscheid, alsmede de opdracht daartoe;

b. direct onderscheid: indien een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat;

c. indirect onderscheid: indien een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een bepaalde godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat in vergelijking met andere personen bijzonder treft.